

अपाहा 3 P. = अपहा q. v.

अपि *ind.* (Sometimes with the *अ* dropped according to the opinion of Bhāguri; वदि भागुरिरहोपमवाप्योरुपसर्गयोः; विधा, विधान &c.) 1 (Used with roots and nouns in the sense of) Placing near or over, taking towards, uniting with; reaching or going up to, proximity, nearness &c. [Cf. Gr. *epi*, Zend *api*, Germ. and Eng. *be*]. (Note. *अपि*, as a prefix to roots, occurs mostly in Veda, its place being taken by *अभि* in classical literature). -2 (As a separable adverb or conjunction) And, also, too, moreover, besides, in addition, having a cumulative force (समुच्चय); अस्ति मे सोदरस्नेहोऽप्येतेषु; S. 1 on one's part, in one's turn; विष्णु-शर्मणापि राजपुत्राः पादिताः Pt. 1; राजापि मुनिवाक्यमंगीकृत्यानिष्ठम् Dk. 2; अपि-अपि or अपि च as well as, and also; अपि स्तुहि, अपि सिंच P. I. 4. 96 Sk., न नापि-न चैव, न वापि, नापि वा न चापि neither-nor; न चापि काव्यं न वमित्यवद्यं M. 1. 2 nor; वापि or; अल्पाप्येवं महान् वापि Ms. 3.53 whether small or great. -3 It is often used to express emphasis in the sense of 'too', 'even' 'very'; विधुरपि विधियोगाद् मय्यते रा-ह्णासौ H. 1 the very moon; युयमप्य-नैन कर्मणा परिभ्राताः S. 1 even you, you also; अन्यदपि also another; अद्यापि even, yet, still, even now; इहा-नीमपि even now; मुहूर्तमपि even for a moment, for one moment at least; नाद्यापि not yet; यद्यपि though, although, even if; तथापि still, nevertheless, notwithstanding, yet; sometimes यद्यपि is understood, तथापि only being used; as in Ki. 1. 28. -4 Though (oft. translatable by 'even', 'even if'); सरसिजमनुविद्धं शैवलेनापि रम्यं S. 1. 20 though over-spread &c.; इयमधिकमनोऽज्ञा वल्कलेनापि तन्वी *ibid.* though in her bark dress; बलवदपि शिक्षितानाम् 1. 2 though ever so learned. In this sense *अपि* is most frequently used by writers to show real or imaginary opposition (विरोध); कृष्णमपि असुदर्शनं, पुष्पवत्यपि पवित्रा &c. -5 But, however. -6 Used at the beginning of sentences *अपि* introduces a question; अपि सन्निहितोऽत्र कुलपतिः S. 1; अपि क्रियार्थं सुलभं समित्कुशं.. अपि स्वशक्त्या तपसि प्रवर्तते Ku. 5. 33, 34, 35; अप्यमणीर्निवृत्तामृषीणां कुशामनु-द्धे कुशली गुरुस्ते R. 5.4. -7 Hope, ex-

pectation (usually with the potential mood); कृतं रामसदृशं कर्म। अपि जीवेत्स ब्राह्मणाशिशुः U. 2. I hope the Brāhmaṇa boy comes to life. Note—In this sense *अपि* is frequently used with *नाम* and has the sense of (a) 'is it likely', 'may it be'; (b) 'perhaps', 'in all probability' or (c) 'would that', 'I wish or hope' that'; अपि नाम कुलपतेरियमसवर्ण-क्षेत्रसंभवा स्यात् S. 1; S. 7; तदपि नाम मनागवतीर्णोऽस्ति रतिरमणबाणगोचरं Māl. 1 perhaps, in all probability; अपि नाम तयोः कल्याणिनोः अभिमतः पाणिग्रहः स्यात् *ibid.*; अपि नाम रामभद्रः पुनरपीदं वनमल-कुर्यात् U. 2; 'is it likely', 'I wish'; यथा वनज्योत्स्नानुरुपेण पार्श्वेन संगता अपि नाम एवमहमप्यात्मनोऽनुरुपं वरं लभेयेति S. 1 would that; अपि नामाहं पुरुरवा भवेयं V. 2 I wish I were P. -8 Affixed to interrogative words *अपि* makes the sense indefinite, 'any', 'some'; कोपि some one; किमपि something; कुत्रापि somewhere; कदापि at any time; कथमपि any how &c. केऽपि एते प्रवयसः त्वां दिदृक्षवः U. 4 some people. It may often be translated by 'unknown', 'indiscribable', 'inexpressible' (अनिर्वाच्य); व्यतिषजति पदार्थानां ततः कोपि हेतुः U. 6. 12; तत्तस्य किमपि द्रव्यं यो हि यस्य प्रियो जनः 2. 19; Mu. 3. 22; K. 143; कोपि महिमा स्यात् U. 6, 6. 11, 7. 12; Māl. 1. 26; R. 1.46. -9 After words expressing number *अपि* has the sense of 'totality', 'all'; चतुर्णामपि वर्णानां of all the 4 castes; सर्वैरपि राज्ञां प्रयोजनं Pt. 1. -10 It sometimes expresses 'doubt' or 'uncertainty', 'fear' (शंका); अपि चोरो भवेत् G. M. there is perhaps a thief. -11 (with *pot. mood*) It has the sense of संभावना 'possibility', 'supposition'; P. I. 4. 96; III. 3.154; अपि स्तुयाद्विष्णुं, अपि स्तुया-द्राजानं, अपि गिरिं शिरसा भिद्यात् Sk.; सोयमीपि सिंचेत्सहस्रं द्राक्षाणां क्षणेनैकेन Dk. 127. -12 Contempt, cen-sure, or reproof; P. I. 4. 96, III. 3. 142; धिग्देवदत्तमपि स्तुयाद्वृषलं; धिग्जालम् देवदत्तमपि सिंचेत् पलांडुः अपि जायां त्य-जसि जातु गणिकामाधत्से गर्हितमेतत् Sk. shame to, &c. or lie upon, Devadatta &c. -13 It is also used with the Im-perative mood to mark 'indifference on the part of the speaker', where he permits another to do as he likes, (अव्यवसर्गं or कामचारानुज्ञा, the imperative being softened); अपि स्तुहि Sk. you

may praise (if you like); अपि स्तुह्यपि सेधास्मांस्तथ्यमुक्तं नराशन Bk. 8. 92. -14 *अपि* is sometimes used as a parti-cle of exclamation. -15 Rarely in the sense of 'therefore', 'hence' (अत एव). -16 Used as a separable preposition with *gen.* it is said to express the sense of a word understood (पदार्थ), and is treated as a कर्मप्रवचनीय P. I. 4. 96; the example usually given is सर्पशोपि स्यात् where some word like बिदुरपि 'a drop,' 'a little' &c. has to be understood, 'there may perhaps be a drop of ghee,' 'I pre-sume there may be at least a drop' &c. अपि संभावनापदनशंकागर्हसमुच्चये। तथायु-क्तपदार्थेषु कामचारक्रियासु च॥ Visva; अपिः पदार्थसंभावनान्वयसर्गगर्हसमुच्चये P. I. 4. 96. G. M. adds the senses of आशिस् 'bles-sing' (भद्रमपि), मृति 'death' (मरणमपि) and भूषा 'decoration' (अपि न क्षति हारं).

अपिकक्षः Ved. The region of the arm-pits and shoulder-blades, especially in animals. -क्ष *ind.* In the armpit.

अपिकक्ष्य *a.* Belonging to this re-gion (Sāy. on Rv. 1. 117. 22 says *क्ष्यं छिन्नस्य यज्ञशिरसः कक्षप्रदेशेन संधानभूतं प्रवर्ग्यवित्याख्यं रहस्यं).

अपिकर्ण The region of the ears; near (समीप) Rv. 6. 48. 16.

अपिगीर्ण *a.* 1 Praised, celebrat-ed. -2 Told, described.

अपिच्छल *a.* 1 Not muddy, clear, free from sediment. -2 Deep.

अपिज *a.* Born after or again, epithet of several deities. - **जः** [अपि अनुजायते, अलकू वेदे अपृशन्दस्यैकव-चनत्वमपि] N. of the month of Jyeshtha (जलक्रीडारतिसाधनत्वात्तथात्वं).

अपित् *a.* [आपः इतो गता यस्य वेदे न जङ्] 1 Dry, waterless, as a river. -2 Not having the इत् or अनुबन्ध प्.

अपितृक *a.* 1 Fatherless. -2 Not ancestral or paternal, not inherited (अपैतृक also in this sense).

अपित्र्य *a.* Not ancestral.

अपित्वं Ved. [अपित्वरेत अरमै, त्वर् वा° ड] A part, portion, share.

अपित्विन *a.* Having a share.

अपिधा 3 U. To shut, close, cover, conceal.

अपिधानं, पिधानं 1 Covering, con-cealing, concealment. -2 A cover, lid, covering (fig. also); अमृतापिधान-